

Narodnoobrambni Vestnik.

Zahvala.

Naš poziv za ustanovitev »Slovenske Straže« je zbral dne 11. maja v Ljubljani cvet Vseslovenske Ljudske Stranke. Častno so bili na ustanovitvi zastopani vsi stanovi našega naroda, ki so s tem pokazali, da je nas vseh resna volja, nadaljevati delo za osamosvojitve slovenskega naroda. Hvala vsem udeležnikom za velike žrtve, hvala jim, ki so s svojo udeležbo manifestirali za to, da je delo za »Slovensko Stražo« najnujnejše narodno delo, da mora biti narodnoobrambno delo naša največja skrb, ako hočemo narodu ohraniti domovino in vero njegovih očetov. Posebna zahvala našim županstvom, ki so bila velečastno zastopana na ustanovnem zborovanju in ki naj korakajo na čelu naše narodne obrambe, hvala lepa pripravljalnemu odboru za obširna njegova dela, hvala našemu časopisju za zanimanje, katero je posvetilo »Slovenski Straži« in katera naj vedno bolj narašča, hvala preč. oo. frančiškonom za sijajno razsvetljavo pri sv. maši, hvala č. g. Luki Smolnikarju za daritev sv. maše in slov. glasbenemu društvu »Ljubljana« za prelepo petje pri sveti maši. Tudi topot se je vnovič pokazalo, kako potrebujemo to glasbeno društvo, ki je vedno rade volje na razpolago za vse naše prireditve. Hvala pa »Ljubljani« in njenemu poštvalnemu pevovodju g. Antonu Svetku tudi za prekrasni glasbeni užitek na koncertu, s katerim se je zaključil dan ustanovitve »Slovenske Straže« in ki je bil sijajna priča vztrajnosti in trudoljubnosti pevki in pevcev. Naj bi to vsekoli naše društvo vedno bolj podpirali naši somišljeniki in sodelovali za dosego lepih njegovih ciljev: v naših vrstah povzdigniti do vrhunca glasbeno umetnost. Hvala vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da se je delo za »Slovensko Stražo« častno započelo, hvala naprej že vsem, ki hočejo pomagati, da se delo uspešno dovrši.

Vsi na pomoč »Slovenski Straži«!

Dr. Ivan Šusteršič.

Dr. Janko Brejc. — Dr. Anton Gregorčič. — Dr. Anton Korošec.

Pripravljajte se za 10. julij!

Mnogo p. n. gg. nam je v zadnjem času pisalo po tiskovine, potrebne za ustanovitev podružnic »Slovenske Straže«. Vse te gg. opozarjamo, da pisarna razpošlje v kratkem vse potrebne tiskovine; da se bode dan 10. julij praznoval uprav veličastno po vseh naših izobraževalnih društvih, je vse potrebno ukrenjeno. Ta dan bodi posvečen spominu naših slovanskih apostolov, ta dan praznuj »Slovenska Straža« demokratiziranje obrambne misli in navdušenja našega ljudstva za obrambno delo!

Prosimo pa vse one gospode, ki mislijo na ustanovitev podružnice »Slovenske Straže«, naj nikar ne mislijo, da je to bogve kako sekantno in komplicirano delo. Cela stvar je jako enostavna, tako da dotični gospodje preponenti drugega nimajo storiti, kakor izpolniti rubrike poslanih jim pol in poslati jih kakor hitro mogoče pisarni »Slovenske Straže« s podpisanimi pravili podružnice. Vse drugo je delo centrale »Slovenske Straže«.

Kjer na mejah potrebujejo kakega govornika za ta dan, naj se takoj obrnejo radi tega na pisarno »Slovenske Straže«, katera ga jim po možnosti preskrbi, želeli pa je, da se delo izvrši, ako le mogoče v vsakem kraju z domačimi močmi.

V dnevih pred 10. julijem agitirajte med člani in članicami vseh naših organizacij, da pristopijo podružnici »Slovenske Straže«. — V »Slovenski Straži« bodi organizirano vse slovensko ljudstvo, vsakdo naj sodeluje po

svojih močeh, to bodi pravo ljudsko društvo za Slovence! Delo za brambo domovine moramo poglobiti v najširše ljudske mase!

Članarina za društva znaša 10 K, za redne člane 1 K, za podporne člane pa 50 vinarjev, omogočeno je torej vsakemu sodelovati pri »Slovenski Straži«. Vsak član, vsaka članica kakega našega društva pristopi ob enem 10. julija k »Slovenski Straži«!

O podružnicah določajo društvena pravila: Podružnica se lahko ustanovi povsod tam, kjer pristopi društvu najmanj 20 članov. Navadno imej vsak kraj eno podružnico, v večjem mestu jih je lahko več; več sosednjih manjših krajev ima lahko eno samo podružnico.

Podružnica izvoli izmed svojih članov predsednika, tajnika, blagajnika in enega odbornika. Če med poslovnim letom kdo od odbora izstopi, si odbor sam od prihodnjega občnega zbora izvoli namestnika iz podružničnih članov. Odbor se ima ravnati po poslovniku, ki ga zanj izdela društveno vodstvo. Priporočamo, da se v odbor podružnice sprejmo tudi delavne članice naših društev in družb, ki bodo posebno živahne nabiralke, da se povsod k delu pritegne mladina ter se jo za to delo navduši.

Podružnični odbor 1. sprejema člane; 2. pobira njih doneske in jih redno pošilja vodstvu; 3. posreduje med društvenimi člani in društvenim vodstvom; 4. organizuje priredbe in naprave izobraževalnega, agitatoričnega, informativnega in zabavnega značaja, ki služijo narodnoobrambnim smotrom društva. Vendar pa se mora o važnejših stvareh domeniti preje z društvenim vodstvom. Podružnični odbor je sklepčen, če so prisotni trije člani, kateri odločujejo z nadpolovično večino.

Podružnični ustanovni zbor skliče društveno vodstvo, oziroma njegov pooblaščenec. Redni občni zbor podružnice pa se vrši vsako leto in ga skliče podružnični predsednik. Občni zbor je sklepčen, ako je bil vsaj osem dni poprej pravilno sklican. Sklepi občnega zbora se morajo predložiti društvenemu vodstvu, ki jih potrdi ali zavrne. Na veliki skupščini sme podružnica ali pismeno ali pa po svojih zastopnikih stavljati nasvete in pritožbe, katere pa mora predložiti vsaj 14 dni prej društvenemu vodstvu. Na občnem zboru podružnice se poroča in razpravlja o delovanju odbora in voli: 1. podružnični odbor; 2. zastopnike za veliko skupščino, ki imajo na skupščini pravico glasovanja, in sicer vsaka podružnica vsaj dva zastopnika, podružnice, ki štejejo nad 50 članov, pa za vsakih 50 članov še po enega zastopnika. Sklepa se z absolutno večino; voli pa po listkih, če pa nihče ne ugovarja, tudi z vzklikom. Občni zbor je sklepčen, če je navzoča ena tretjina vseh članov, sicer se vrši čez pol ure drugi občni zbor, ki je sklepčen brez ozira na število navzočih članov. Izredni občni zbor se mora sklicati, če to zahteva najmanj ena tretjina članov ali pa če ga odredi podružnični odbor, oziroma društveno vodstvo. Juridične osebe zastopa tisti, kateri je po pravilih za to upravičen.

Posebno naj bi v vsakem kraju podružnice gledale na to, da se v dotičnem kraju in v okolici rabi le društveno blago, da se ljudstvo poslužuje le podjetij, katere bo ustanovila »Slovenska Straža«, da se organizira tudi pripevanje Mohorjanov, občin, posojilnic, da se razširijo društvene brošure itd.

V vsakem kraju že sedaj do 10. julija nabirajte člane za svojo podružnico, da tako 10. julija izkažete lepši uspeh! Tekmujte vse slovenske župnije za prvenstvo dne 10. julija! O tisti slovenski župniji, ki bo prva, najodličnejša s svojimi uspehi, izide vsako leto častni narodni kolek.

„Občevalni“ jezik.

Zakaj se v Avstriji pri ljudskem šteju ne popisuje po »narodnosti« ali »materinem« jeziku, ampak po »občevalnem« jeziku? Štetje po narodnosti ali materinem jeziku se nam vidi najbolj naravno, pa tudi edino pravično v taki državi, kakor je naša, kjer živi toliko različnih narodnosti. Avstrijski narodi razun nemškega občutijo to štetje po »občevalnem« jeziku za eno največjih krivic, kar se jih je dogodilo v Avstriji; zato ker vemo dobro, kaj se vse razume pod občevalnim jezikom in zato ker vemo, kako dalekosežnega, namreč škodljivega pomena lahko za nas postane število po občevalnem jeziku naštetih Slovincov pri odmerjanju kulturnih sredstev, gospodarskih podpor in političnega vpliva v javnem življenju, zato zopet zahtevamo v zvezi z drugimi nemškimi narodnostmi, da se vpelje pri ljudskem šteju štetje po narodnosti ali materinem jeziku.

Avstrijske vlade so na podlagi »občevalnega« jezika storile vede ali nevede že dovolj občutnih pristranosti in Nemci so si z »občevalnim« jezikom prisvojili po krivici toliko političnih pravic, kulturnih in gospodarskih dobrot, ki jim nikakor ne gredo ne po njihovem številu in tudi ne po toliko povdarjanem »stališču nemškega naroda v državah«.

»Občevalni« jezik je krivica, nemškimi narodnostim prizadejana od avstrijske vlade v ministrskih ukazih z dne 6. avgusta 1880, z dne 9. avgusta 1890 in z dne 25. avgusta 1900. Njen namen je Nemcem z mrtvo številko priboriti mogočnejšega življenja v vseh ozirih. Zgodovina potrjuje to in splošno se to nikjer ne zanika. Poglejmo, kako smo prišli do tega, da se avstrijske državljane šteje po »občevalnem« jeziku; ali je res, da je bil motiv »občevalnega« jezika, zakriti v suhih številkah krivično nemško premogočnost in Nemcem če le mogoče še kaj pridobiti?

Zelo lepo nam to dokazuje interpelacija češkega poslanca Srba v državnem zboru z dne 20. januarja 1909. Drugi oddelek te zanimive interpelacije se glasi:

»Za časa absolutizma je bila naravno vsa moč v državi v rokah Nemcev in ravno tako je bilo v začetkih avstrijskega ustavnega življenja, kajti ne samo birokracija je ostala še nadalje nemška, ampak Nemci so znali tudi v parlamentu dobiti tako nadvlado, ki od daleč ni odgovarjala njihovemu številu.

Volivni redi iz leta 1861 so bili urejeni v ta namen. Schmerling jih je izdelal po načrtu, katerega je imel po trditvi Springerja (soc. dem. poslanec dr. R. Renner) že ustavodajalni državni zbor: državni zbor naj sestoji iz večje večine nemških poslancev, pa tudi deželni zbori naj dobe kolikor mogoče nemške večine. Najtežje je bilo ta smoter doseči na Češkem in Moravskem.« (Winter.)

Pa slaboglasna volivna geometrija je znala to doseči ravno tako na Češkem kakor tudi na Moravskem.

Ta skoro brezmejna moč Nemcev v državi ni odgovarjala njihovemu številu v Avstriji; to jim je bilo dobro znano in zato so, kakor dolgo je pač šlo, resnični položaj zakrivali s tem, da niso pustili, da se pri ljudskem šteju zapisuje tudi narodnost oziroma materin jezik.

Leta 1865 je sicer statistična centralna komisija na Dunaju predlagala, da se pri prihodnjih ljudskih štetjih zapisuje tudi jezik, ker je v Avstro-Ogrski, katere zgodovina in svetovno stališče je tako tesno zvezano z etnografičnimi razlikami njenih narodnosti, neobhodno potrebno zvedeti moč posameznih narodnosti.

Ta sklep pa po našem mnenju ni bil odkritosrčno mišljen, kajti če bi statistična centralna komisija res vztrajala na tem, da se zapisuje tudi

ta točka, potem bi vlada, pa naj bi bila še tako nemška, ne mogla prezreti glasu tako spoštovane znanstvene korporacije. Nemška znanost in nemška birokracija sta se dobro razumeli in tako je prišlo, da tega niso zapisavali, dasi ravno se je to vršilo v celi vrsti držav in dežel, ki niso tako mnogojezične, kakor je ravno Avstrija.

Dr. A. Ficker utemeljuje to s tem, da tedanji čas sredi ostrih bojov ni bil ugoden za zapisovanje in da se je bilo bati, da tako popisovalni komisar, kakor tudi zapisani gleda to točko z drugačnim očesom, in da bi vsled tega lahko nastale napake. (Pri takih vzrokih se človek komaj zdrži smeha.)

Ko je leta 1872 zberoval v Peterburgu mednarodni statistični kongres, čegar prva naloga je bila, sestaviti načrt za izvedenje prihodnjih ljudskih štetij, tedaj se je sklenilo, da se sprejme med obvezne predmete, ki naj se pri šteju zapisujejo, tudi jezik, ki se govori v navadnem življenju »la langue palée«, nadalje izvor, rojstni kraj in narodnost »l' origine, le lieu de naissance et la nationalité«.

V mednarodni stalni statistični komisiji pa niso bili enih misli, kaj je pravzaprav narodnost, eni so jo po francoski teoriji smatrali za pripadnost k državi, drugi za pripadnost k plemenu. Končno so se zedinili, da se pozove avstro-ogrsko statistiko — smatrali so jih kot zastopnike razmerno najbolj mnogojezične države za izvedence — da izrazijo svoje mnenje v tej preporni točki. Naredili so kozla za vrtnarja. Svoja mnenja sta resnično poslala dva avstrijska izvedenca, dr. E. Glatte, ravnatelj statističnega urada mesta Dunaj, in dr. A. Ficker, predsednik statistične centralne komisije ter ogrski izvedenec ministrski svetnik R. Relleti; mnenja so natisnjena v aktih stalne komisije mednarodnega statističnega kongresa leta 1876.

Profesor dr. J. Čelakovský je v svojem državnozbornem govoru dne 16. aprila 1880 izrazil, da ne sodi preostro, če reče, da se je avstrijsko-ogrski statistikom posrečilo s svojimi mnenji pojem narodnosti še bolj zmešati, kakor pa je bil doslej. Kajti znanost bo še vedno kljub tem mnenjem vztrajala, da je narodnost s pripadnostjo k plemenu eno in isto in da je glavni znak narodnosti jezik.

Mnenja avstro-ogrskih statistikov so taka, kakršna so potrebovale njihove vlade.

Dr. Glatte odločno nasprotuje, da bi se pri ljudskem šteju zapisovala tudi narodnost, ker je v mešanih krajih to silno težko in ker so uspehi dostikrat odvisni od osebne svojevolsnosti in se navadno ne dajo nadzorovati. Pojem narodnosti zanj ni etnografičen, ampak političen in zato svetuje, naj se opusti statistično zapisovanje po narodnostih in namesto tega posveti pozornost proučevanju plemena. Tako mnenje, v katerem vidimo namen, izogniti se vsakemu zapisovanju narodnosti ali materinega jezika, je bila nemški birokraciji in nemški avstrijski vladi silno všeč; spoznali so pa, da bodo enkrat vendar morali začeti zapisovati tudi te točke, zato je drugi avstrijski zastopnik in pravi zastopnik avstrijske vlade podal tako mnenje, da sicer soglašajo z zapisovanjem jezika, to pa v taki obliki, da Nemci na nikak način ne bodo oškodovani. Prizna, da je narodnost identična s pripadnostjo k plemenu, toda ker materni jezik ni njen edini znak, in ker se tudi ostali znaki ne dajo lahko določiti, zato predlaga zapisovanje po rodbinskem jeziku. Jasno je, kaj je dr. A. Ficker nameraval s svojim predlogom. Nemci so bili takrat skoro edini gospodarsko razvit in denarno močan narod v Avstriji, kateri je dajal delo neštevilnim nenemškim poslom in delavcem in za vse te odvisne osebe naj bi se po predlogu Fickerjevem zapisal v števe pole nemški rodbinski jezik njihovih dedodajalcev. R. Relleti se gosnosko, na

smehlja temu ovinku, ki kaže pomanjkanje samozavesti. On se ne boji zapisovanja narodnosti na Ogrskem, izjavi pa takoj, da ni v interesu države, da polizve, h kateri narodnosti spadajo njeni državljani in kateri jezik govore. Izvor in jezik nista nikak potreben privesek in brezpogojen znak narodnosti. Njemu je narodnost duševno, pravzaprav politično stanje, za čegar spoznanje je že treba gotove izobrazbe in zato nima neizobraženec nikake narodnosti in nobenega narodnega prepričanja. Na Ogrskem ni druge narodnosti kakor ogrska. Neizobraženec se sicer lahko izpove za Slovaka, Rumuna, Rusina, Srba, zato ker pojma narodnosti dovolj ne spozna, toda izobražen človek se more izpovedati samo za Ogra. Res, prava mažarska logika.

Čeprav so omenjeni trije avstro-ogrski statistiki s svojimi mnenji veliko pripomogli, da je pojem »la langue parlée« še bolj zamotan, vendar se je v zadnjih sedemdesetih letih dozdevalo, da bo avstrijska vlada, ki se nikakor ni mogla rešiti zapisovanja jezika prebivalstva, najprej odločila za zapisovanje po rodb. jeziku, ki je najmanj vse odvisne ljudi prepustil Nemcem na milost in nemilost. Pa nemški birokraciji ni zadoščal niti ta pojem in zato je neprestano tuhtala, kako, na kak drugi način bi se dal jezik še zapisovati, da bi s tem načinom zvišali število avstrijskih Nemcev v škodo drugih narodnosti. Šele v zadnjem trenutku, tik pred ljudskim štetjem, je slednjič našla dolgo iskani izraz »občevalni jezik«, in ta izraz je nemškim pričakovanjem ustregel v vsakem oziru, o čemer smo se kmalu prepričali v svojo škodo. Da ne bi nemški poslanci v državnem zboru nasprotovali zapisovanju te točke v tej problematični obliki, zato ni bil za leto 1880 izdan nov zakon o ljudskem štetju, dasiravno so v zbornici v tem smislu silili grofa Taaffeja, ampak porabili so kar stari zakon o ljudskem štetju z dne 29. marca 1869, drž. zak. št. 67, in z ukazom notranjega ministrstva z dne 6. avgusta 1880, drž. zak. št. 103, ki določa ljudsko štetje za dan 31. decembra 1880, so prvič sprejeli v števne pole slaboglasni »občevalni jezik«. Kako se glasi definicija? V ukazih z dne 6. avgusta 1880, 9. avgusta 1890 in 25. avgusta 1900 ga definirajo kot oni jezik, katerega radi oseba v navadnem občevaranju. Seveda naravno nastane vprašanje, v katerem navadnem občevaranju naj se določi občevalni jezik. V družini ali javnem prometu (v poklicu, šoli, v cerkvi itd.)? Vsa poučna navodila za ljudsko štetje iz let 1880, 1890 in 1900 ne odgovore na ta vprašanja in ravno ta nejasnost naj bi Nemcem najbolj koristila, kajti tudi avstrijska vlada je vedela, da se v kalni vodi najboljše ribari.

Silno zanimivo je, kako so Nemci o priliki prvega ljudskega štetja v letu 1880 razlagali pojem občevalnega jezika. Dr. Smeykal, pozvan od nemških deželnih poslancev, je v svojem oklicu dne 15. decembra 1880 najodločnejše pozival vse Nemce, posebno one v jezikovno mešanih krajih, da se oglase za Nemce; hoče tedaj, da je v jezikovno mešanih krajih — seveda samo za Nemce — občevalni jezik identičen z maternim jezikom.

Ko pa je »Český klub« izdal za češke kraje, ležeče med Nemci, brošuro o ljudskem štetju, s pozivom, da naj se v oddelek »občevalni jezik« zapiše samo narodnost, so brošuro zaplenili.

Na Moravskem je moravski »Tagblatt« v Brnu (Pokrok 30. dec. 1880) pisal: »Pod besedo »občevalni jezik« se ne umeva niti materni jezik, še manj pa izvor ali narodnost, ampak samo oni jezik, katerega navadno rabimo. V tem smislu je v Olomucu nemški jezik občevalni jezik in zato mora vsak Olomučan izpolniti ono rubriko z besedo »nemški.« »Narodni Listy« (22. decembra 1880) poročajo, da imajo vsi nemški deželni časopisi naslednji poziv: »Fabrikantje, industrijci in vsi oni, ki imate čeh v službi, ne dovolite, da se vpiše v rubriko »občevalni jezik« kak drugi jezik, nego nemški; med materinim in občevalnim jezikom je razlika in v vaših podjetjih in rodbinah je vendar nemščina občevalni jezik.«

Nemci so tedaj občevalni jezik tako razlagali, da je bilo njim prav in da so zvišali svoje število. In ker je bilo neprimerno več Čehov odvisnih od Nemcev, kakor pa Nemcev od Čehov — vsled katastrofe na Beli gori in po njej povzročenem manjšem razvoju industrije in trgovine, zato nas Nemci še sedaj v našem številčnem zastopstvu ne samo v deželah češke krone, ampak v celi Avstriji močno prikrajšujejo.

V interesu avstrijskih Nemcev so najprvo vpeljali občevalni jezik l. 1880 in interes Nemcev ni dovolil, da bi se vsled ostrega odpora ostalih narodno-

sti vsaj pri prihodnjih ljudskih štetjih opustilo zapisovanje tega znaka, ki dopušča tako svojevoljno razlago.

Toda manipulacije pri zapisovanju tega momenta so postale tako odurne in nasilne, da je tudi vlada vsaj deloma proti njim nastopila. To sklepamo, ker je vlada že leta 1880 dopolnila navodilo za popisovalne pole (zapisnice) z dostavkom, ki naroča števničnim komisarjem, da morajo vsakokrat vprašati družinskega očeta (v l. 1880 se tedaj še ni vprašalo, kateri jezik naj kot občevalni jezik v družini naštetih oseb napišejo); nadalje ne smejo zakriviti z načinom vprašanja nikake zmote in ne smejo prav nič vplivati na odgovor. Za ljudsko štetje leta 1900 je c. kr. nametništvo za češko kraljestvo v posebnem razglasu poučilo števne oblasti, da se mora dovoliti tujim osebam v družini: deklam, učencem itd. popolna svoboda, da podajo svoj občevalni jezik brez kakega vplivanja.

Ravno slednji »razglas«, ki pa velja samo za kraljevino Češko, daje izrazu »občevalni jezik« čisto drugačen pomen, kakor pa leta 1880. Zapisovanje po občevalnem jeziku še sedaj ni prenehalo in veliko truda bo še treba, predna bodo to opustili. Nemci in nemška birokracija se ga bodo krčevito držali, kajti Nemci smatrajo zapisovanje po občevalnem jeziku dandanes za svoj narodni obstanek. (»Nationale Ztg.« št. 100, vom 22. Dezember 1900.) Seveda, da tega javno ne smejo priznati in zato se nemška znanost trudi v potu svojega obraza, da to statistično pošast vsaj pred svetom zagovarja in brani.

Za profesorja Inama - Sternegg (predsednik statistične centralne komisije, ki vodi ljudsko štetje) je vprašanje občevalnega jezika tako enostavno, jasno, razumljivo in odgovor tako splošno lahek, da so morali iz tega vzroka tudi leta 1900 šteti na podlagi občevalnega jezika. V prvi vrsti vsled tega, pravi on, da se ohrani konstitutivna števna postopanja in primerljivost rezultatov pozameznih ljud. štetij glede občevalnega jezika. Ta vzrok pa ne sme zapisati, zato, da lahko primerjajo rezultati posameznih ljudskih merjajo rezultate posameznih ljudskih štetij, toda vso stanovanjsko statistiko leta 1900 so lahko čisto drugače urejili, tako da je vsako primerjanje s prejšnjimi popolnoma izključeno. Tu ni bilo nikake ovire, da se pretrga kontinuiteta, toda pri občevalnem jeziku bi to bilo gotovo zapreka! Vsaka sprememba mesta občevalnega jezika, pravi Inama Sternegg, bi rodila zmešnjavo v umevanju, napačno mnenje pri odgovoru, da porodil bi se celo sum, da se hoče umetno podati drugačno sliko o jezikovni razdelbi, kakor pa so jo podala ostala štetja z obliko občevalnega jezika. »Z drugimi besedami: Če bi se zapisal materni jezik ali narodnost, bi se vzbudil sum, da se hoče podati drugačna slika o jezikovni razdelitvi in s tem tudi pravic posameznih narodov.« Vlada je brez obotavljanja porabila rezultate občevalnega jezika pri upravnih odredbah, politične stranke so jih uporabile pri zakonskih načrtih, znanost jih je porabila pri socialno-političnih in demografskih preiskavah in tudi veliko delo volivne reforme, organizacija oblasti, šol itd. sloni na tem temelju. »To pa povemo vladi, zakonodajnim zborom in sploh vsakemu, ki pripozna rezultate ljudskega štetja o občevalnem jeziku kot temelj avstrijske narodnostne statistike in ki hoče na tem temelju določiti posestno stanje posameznih narodov v naši monarhiji, da se v števni polah nahaja občevalni jezik samo zato in prav samo zato, da smejo — kakor smo prej pokazali — politično in gospodarsko močnejši Nemci brez kazni žaliti pravice slabotnejših, če se ti izjavljajo za svojo narodnost. Temu namenu popolnoma odgovarja občevalni jezik, in tega prepričanja nam ne vzamejo nobeni znanstveno obliko olispani vzroki, pa naj jih je izrekel še tako slaven učejak, kakor je predsednik statistične centralne komisije K. Th. v Inama Sternegg.

× × ×

Položaj je tak: Nemci in vlada se krčevito drže občevalnega jezika. Nemci zato, ker pravijo, da je občevalni jezik njihov narodni obstanek in narodna bodočnost, njihovo stališče v državi, njihova šola, njihove občine, njihova jezikovna zakonodaja, kruh in penzija za tisoče njihovih uradnikov, bodočnost njihovih otrok v javni službi, njihova gospodarska moč in razvoj. (To stoji v navedeni »National-Ztg.«) Vlada ima tudi svoje vzroke, nekaj smo jih našli, vseh ne moremo in ne smemo. To pa čutimo vsi, da je občevalni jezik velika krivica vsem nemškemu narodom. Zato proč z »občevalnim« jezikom, ljudsko štetje naj se vrši

po narodnosti in jeziku! »Občevalni« jezik je velika narodna nevarnost za Slovence. Občevalni jezik širi nemški »Besitzstand«, posestno stanje. Slovenski narodnoobrambni delavci so poklicani, da posebno ljudstvo v obmejnih krajih pouče, kaj je občevalni jezik, da se naši ljudje vedo ravnati pri prihodnjem ljudskem štetju in se rešijo preteče nevarnosti. Od 31. decembra 1910 do 3. januarja 1911 se bo vršil ta boj za narodovo ime, pravico in boljše bodočnost. Pripravite se, pripravite ljudstvo! Ob tej priliki naj tudi tisti naši »narodnozavedni« krogi sklenejo za večno opustiti nemščino, svoj občevalni jezik v družini, pri zabavi ali na cesti. Naj pride naša sveta domača beseda do veljave! Ob novem letu pa naj naše narodnoobrambno delo oživi tisoče Slovencev, katere je proglasil za mrtve občevalni jezik.

Slovinci, na mejo!

Imamo več ugodnih prilik za nakup, n. pr.:

1. **Gostilna z mesarijo** v večjem kraju na Štajerskem, kjer je sloveča božja pot. Gostilna in mesarija ste brez konkurence. Velika hiša za gostilno, druga hiša s sobami za tujce, spodaj mesnica in gospodarska poslopja. Sve-ta nad 3 orale. Cena okrog 50.000 kron. Mnogo hipotek. Nevarnost, da kupi »Südmarka«.

2. **Hiša z gostilno in pekarijo** v večjem kraju v Kanalski dolini (Koroško). Izhodišče na slovečo božjo pot. Hiša je enonadstropna, zgoraj stanovanja, spodaj dve gostilniški sobi, pekarija, kuhinja, shrambe. Pripravno gospodarsko poslopje. Sveta 10 oralov. Hiša in gospodarsko poslopje v dobrem stanju. Cena 14.000 K. Plačati takoj le 2000 K.

3. **Vleposestvo z vinogradi** blizu Maribora. Obseg, cena, plačilni pogoji se zvedo.

4. **Hiša za vsako obrt ali trgovino** v Celju na periferiji. Hiša z vrtom donša že sedaj na leto 1019 K. Sveta 650 sežnjev, 500 sežnjev bi se lahko prodalo za stavbišče. Cena je le 10.000 K.

5. **Lepa vila pri Celju**, posebno pripravna za penzionista. Vila ima krasno lego. V l. nadstropju so tri sobe z balkonom, en kabinet, dve kuhinji itd. Tudi pod streho je lepa soba. V pritličju je ena soba, kuhinja, veža in klet. Gospodarsko poslopje ima pral-nico, hlev, dvarnico. Zemlje je nad 1 oral (lep vrt, njiva, sadno drevje, travnik za eno kravo). Naokrog so zasajene trte, ki rode nad dva polovnjaka vina. Cena je 22.000 K, plačati 14.000 K. Slika vile na razpolago.

6. **Hiša za trgovino v Gabrju pri Celju**. Enonadstropna velika hiša je sredi treh velikih tovarov. Hiša donša že sedaj nad 2000 K na leto. Prirejena je za trgovino, tudi vinska trgovina bi se dobro obnesla. Cena je 32.500 K. — Takoj je treba plačati le 10.500 kron.

7. **Gostilna z vrelcem kisle vode na Koroškem**. Enonadstropna in pritlična hiša, obe novi. V prvem nadstropju 2, v pritličju 3 sobe s kuhinjo itd., 3 kleti, gospodarsko poslopje, okoli 6 oralov sveta. Zadnja cena 18.500 K, hipoteke 6000 K, ki lahko ostane vknjižena. — Slika in prospekti na razpolago.

8. **Velika gostilna v nekem trgu na Koroškem**. Velika enonadstropna hiša na dve fronti ob glavni cesti. V prvem nadstropju 10 oseb, ki se prav lahko oddajo za stanovanja strankam. Velike kleti, zaloga piva z ledenico, senčnat vrt, kegljišče, lepa in velika gospodarska poslopja, nad 5 oralov sveta. Par minut od kolodvora. Posebno pripravno za lesno trgovino. Cena z gostilniškim inventarjem 36.000 K, Plačati takoj le 16.000 K.

9. **Hiša v Celovcu**, izven užitnine, par minut od glavnega kolodvora. Enonadstropna hiša, ki donša na leto 1400 K stanarine. Zraven stavbišče, ki je vredno do 5000 K. Posebno pripravno za vinsko trgovino ali gospodarsko zadrugo. Cena 23.000 K, 2000 K hipoteke.

10. **Več krasnih vil** v slovečem kopališču na Spodnjem Štajerskem. Posebno pripravno za penzioniste in take, ki si žele utrditi zdravje. Vile se obrestujejo v 3 mesecih po 6 odstotkov. Cene z zemljišči, oziroma popolno opravno 21.000 K, 23.000 K in 24.000 K. Slike in načrti na razpolago.

11. **Krasna restavracijsko podjetje** tik nekega spodnještajerskega mesta, 10 minut od kolodvora. Posestvo ima krasno lego ob okrajni cesti, blizu velikega smrečjega gozda. Novo urejena restavracija z elegantno stekleno verando in lepim ograjenim vrtom za goste. Na planoti zadaj je travnik z lepimi stavbišči. Hiše, pravzaprav vile, so štiri. Prva ima v pritličju 3 sobe, 2 kuhinji in stanovanje. V podstrešju 2 lepi sobi, 2 shrambi. Pri hiši je velik

vrt za zelenjavo in sadni vrt. Ta hiša donša na leto 600 K. — Druga vila je popolnoma nova, zelo elegantna, ima 3 stanovanja, dvoje teh stanovanj imate po 3 velike sobe, kopalni sobi, sobi za služkinjo, predsobi, kuhinjo, balkon in krasni terasi. Po 1 stanovanje v podstrešju z 1 sobo in kuhinjo. Ta vila donša na leto 1460 K. Zraven je tudi lep, velik vrt za zelenjavo in s sadnim drevjem ter lična uta. Še deset let davka prosta. — Tretja hiša ima 3 stanovanja po 1 sobo, kuhinjo, shrambo, 2 kleti, pralnica, lep hlev za 3 konje, kolarnica in skedenj. Donša na leto 564 K. Še 10 let davka prosta. — V četrti hiši je restavracija s tremi gostilniškimi sobami, 2 kleti, pralnica, soba za služkinjo, 1 kuhinja. — V polnadstropju so štiri sobe, kuhinja, soba za služkinjo in velika predoba. Še 11 let davka prosta. Pri restavraciji je lep ribnik z ribogojjo in vožnjo v čolnih. Restavracija donša na leto 4000 K, travniki 300 K. — Celo posestvo velja 200.000 K, hranilnica ima 46.000 K. Plačati je treba takoj le 20.000 kron, drugo lahko ostane vknjiženo. — Slika na razpolago. Stanovanja se prav lahko oddajo.

Vsa nadaljna pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani.

× × ×

Na Štajerskem v lepem trgu na nemško - slovenski meji je na prodaj nova hiša, pripravna za vsako obrt. Zraven je tudi nekaj posestva. Več se poizve pri tajništvu »Slov. Straže«.

× × ×

V lepem trgu na Štajerskem je na prodaj jako lepo posestvo, zelo pripravno za trgovino ali pa tudi gostilno.

Natančnejša pojasnila daje »Slovenska Straža« v Ljubljani.

Priložiti je znamko za odgovor.

Za „Slovensko Stražo“.

USTANOVNIKI »SLOV. STRAŽE«.

Janez Kalan, urednik »Bogoljub« in »Zlate Dobe«, je pristopil z devizo: »Namesto za alkohol in nikotin za — narodno obrambo! Živela abstinenca — najboljša narodnoobrambno sredstvo!« z 200 K kot ustanovnik »Slovenski Straži«.

Peščica koroških slovenskih bogoslovcev pozdravlja ustanovitev »Slov. Straže« s tem, da pošilja po nakaznici 200 K kot ustanovnino, ker vemo ceniti pomen »Slov. Straže« posebno za nas, koroške Slovence. Vivant sequentes!

Dr. Josip Lesar, semeniški ravnatelj v Ljubljani, 200 K.

Andrej Mejač, veletržec in župan v Komendi, 200 K.

Živeli prvi ustanovniki »Slovenske Straže«! Bog dal še mnogo naslednikov!

SLOMŠKOV DAR.

1. 2. Ljubljanski bogoslovci 52 K 86 v;
3. Janko Šink, svečar, Kranj, 20 K;
4. 5. Dunajska »Straža« »Slovenski Straži« 40 K;
6. Vincenci Zolgar, kaplan v Mariboru, 20 K;
7. 8. Hranilnica in posojilnica v Vipavi, 50 K;
9. 10. Gostje č. g. župnika Pajtlerja pri Sv. Rupertu v Slov. goricah o priliki godovanja, 52 K;
11. Franc Schweiger, dekan v Leskovcu, 20 K;
12. Damjan Pavlič, župnik v Kostanjevici, 20 K;
13. Jožef Borštnar, župnik na Raki, 20 K;
14. Miško Horvat, župnik na Studencu, 20 K;
15. Tomaž Varl, kaplan na Raki, 20 K;
16. Ivan Opeka, kaplan v Leskovcu, 20 K;
17. 18. Janez Čemažar, župnik; harhij mesto slovesne inštalacije, 40 K;
19. Anton Veternik, župnik v Dolu pri Hrastniku, 20 K;
20. 21. Nabrali duhovniki radovljiške dekanije ob priliki konference, 50 K;
22. Zbirka obmejnih sinov Slave po g. Ivanu Zel v Železni Kaplji, 20 K;
23. 24. Duhovniki šaleške dekanije ob priliki pastirske konference, 50 K;
25. Neimenovani slov. katoliški dijaki v Mariboru, 25 K 50 vin;
26. Valentin Eržen, 20 K;
27. I. Karlin, župnik, Sorica, 20 K;
28. 29. 30. Ivan Jurko, župnik v Pamečah pri Slovenjem gradu v imenu sledečih: Mihael Stražek, župnik v pok., 20 K; Ivan Vrhnjak, kaplan na gostiji Bricevan 20 K; vesela družba 15. maja. 11 K; na gostiji Voglar-Hosnar 12 K; skupaj 63 kron;
31. Matija Ljubša, c. kr. kurat, Karlan pri Gradcu, 20 K.

Nadalje so prispevali »Slovenski Straži«:

Ivan Golihleb, trgovec, Polzela, 10 kron; Gregor Adamič, poslovodja, Trnovo, 1 K; društvo »Tabor« 5 K; župnik Prauhar 1 K; Josip Gregorčič, župan, 1 K; kaplan Škulj 1 K; poslovodja Debelak 60 vin.; načelnik Knavs 60 vin.; v Loškem potoku vsi za maj glasom obljube. — Josip Bekar v Tomaju 2 K; Martin Poljak, župnik, Ajdovec, 5 K; dijaki škof. konvikta v Trstu 6 K; Vid Merhar v Gamelnjah 5 K; prof. Ivan Komljanec na Bučki 5 K; pri posredovanju poravnave neke kupčije Ivan Drašler, Dole-Borovnica, 15 K; Gašper Vilman, Ljubno, 5 K; Mohorjani v Dolu pri Hrastrniku 15 K 25 vin.; Fran Eibetz, poštni adjunkt v Ljubljani, 1 K; Ivan Drašler, nabral v veseli družbi na gostovanju Ivana Turšiča na Drašici 6 K 20 vin.; Mohorjani in dr. Kraigher, Sv. Trojica v Slov. goricah, 12 K 68 vin.; Josip Fon, kurat, Novaki, Goriško, 2 K; nekdo kot najdnino v znamkah 40 vin.; Anton Kocjan, Cerknica, poravnava v zadevi D. ca. T. 10 K; na svatovščini Franca in Julčke Zidar v Šmarju pri Jelšah zbrani svatje darovali 12 K; dr. Jos. Marinko, profesor v pok., Preska pri Medvodah, 10 K; Franc Kaučič, Spodnja Idrija, 1 K; župan Stanovnik nabral pri Cotiču povodom ustanovitve »Slovenske Straže« 8 K 50 vin.; Bajt in Kodre nabrala na veselici v Šmarjah 14 K 32 vin.; na svatbi v Zagorju Antona in Ivane Proseni 8 K; Blaž Hodnik, Ivan Korošec in Ivan Kogovšek v Srednji vasi v Bohinju 3 K; Kotnik, rez. kadetni aspirant v Gradcu, 10 vin.; kat. narodni nižješolci v Mariboru 18 K 23 vin.; gostje na gostiji Konrada Bezjak in Marije Kraner v Vurbergu pri Ptuj 6 K 84 vin.; Maček, posestnik, Dolenji Logatec, 1 K; Filip Pristov v Ljubljani namesto izleta v Benetke 10 K; Franc Cepuder, Lukovica, 5 K; Karol Lenasi, župnik v Košani, 5 K; Ivan Stercin, veleposestnik v Komendi, 10 K; Josip Kern, tesarski mojster v Komendi, 5 K; Rihard Smolej, kaplan v Komendi, 5 K.

Za narod.

Današnja številka »Narodno-obrambnega Vestnika« je izšla v 11.000 izvodih in je priloga »Slovincu«, priloži se tudi prihodnji številki mariborske »Straže« in celovskega »Mira«.

Opozarjamo vse somišljenike, da vpošiljajo od sedaj naprej vse prispevke, namenjene obmejnim Slovincem, **direktno »Slovenski Straži« v Ljubljano**. Sedaj, ko smo si osnovali centralo, moramo skrbeti tudi za centralizacijo naših denarnih sredstev. Na noge! Pošiljajmo pridno in veliko »Slovenski Straži« v Ljubljani! Meja rabi!

10. julij naš dan! V nedeljo dne 11. julija naj pokažejo naša društva, da vrše v polni meri svojo narodno dolžnost; naše občine naj pokažejo svoje narodno krščansko lice; ta dan naj ne bode ne dekleta, ne mladeniča, ne žene, ne moža, ki ne bi daroval za »Slovensko Stražo«, ne pristopil k nji vsaj kot redni član kake podružnice! Na dan, na delo za brate!

Slovenska županstva na dan. V vsakem občinskem odboru po celi Sloveniji naj se dobi kak zaveden mož, ki naj še pred 10. julijem predlaga, da povodom 10. julija, našega narodnega praznika, pristopi vsaka slovenska občina s primernim zneskom k »Slovenski Straži«. Treba je dejanj!

Slovenskim posojilnicam in hranilnicam je pokazala pot tržaška laška hranilnica, ki je od svojega čistega dobička dala za »Lego nazon« 10.000 K. Tako kot ona za laške namene, tako naj slovenske hranilnice in posojilnice hite na pomoč »Slovenski Straži«! **Od bore naših hranilnic in posojilnic prosimo, naj v sejah pred 10. julijem sklepajo, da povodom 10. julija vsaka hranilnica in posojilnica pošlje primeren dar »Slovenski Straži«.**

Glavnemu odboru »Slovenske Straže«, ki se zbere v Ljubljani tekom meseca junija, bodo podani temeljiti referati o potrebah na slovenski meji na Koroškem, Štajerskem in Primorskem, o ogrskih, beneških Slovincih in o Slovincih na Westfalskem ter bodo podani konkretni predlogi. Posebno važna bo razprava o ljudskem štetju ter bo radi te točke povabljenih k seji nekaj rodoljubov, ki so to zadevo natančno proučevali. Seja glavnega odbora bo trajala cel dan dopoldne in popoldne, na kar gg. odbornike že sedaj opozarjamo.

Vse pokrajinske p. n. gg. odbornike »Slovenske Straže«, ki so sprejeli referate o razmerah na posebno ogroženih narodno obmejnih krajih, prosimo, da referate kmalu sestavijo in pošljejo načelstvu. Predsedstvo prosi, da se p. n. gg. odborniki večkrat sestajajo,

se skupno posvetujejo o narodno-obrambnem delu ter potem pri seji vodstva stavijo morebitne predloge ali nasvete.

Vsem našim listom bodo priložene v kratkem položnice »Slovenske Straže«, ki jih dobimo z Dunaja. **Teh položnic naj bi se poslužili vsi naši somišljeniki za pristop k »Slovenski Straži«**, za »Slomškov dar«, za pošiljanje darov »Slovenski Straži« ob raznih veselih in žalostnih prilikah. Vsi k »Slovenski Straži«! Ob vsaki priliki agitirajte za »Slovensko Stražo«!

Ko se ločimo od sveta, spominjajmo se v zadnjih trenutkih bedne svoje domovine. Oporoka naša naj priča, da smo resnično ljubili to svojo mater in da ji želimo, ko se poslavljamo od nje, lepših, srečnejših dni. **V vsaki oporoki spominjajte se »Slovenske Straže«.**

Nove krasne razglednice v korist »Slovenski Straži« izidejo povodom slavnosti 10. julija. Načrt napravlja priznan slovenski akad. slikar.

Pisma »Slovenski Straži«. »Slovenska Straža« prosi, da se ji vsa pisma in vse prošnje vpošiljajo v obliki pisarniškega ali kancelijskega papirja, v svrhu natančnejšega in hitrejšega pregleda.

Poseben trgovsko-blagovni odsek je izvolilo načelstvo »Slovenske Straže«. Ta trgovski odsek bo nastavljal posebno knjigovodjo, ki bo vodil posle odsekov. Sedaj deluje odsek na zavarovanju za življenje in se temeljito posvetuje o celi vrsti najrazličnejših ofertov. Poročilo o tem delu bo podano glavnemu odboru, ki se v kratkem sestane v Ljubljani. Dobro organizirano to delo bo »Slovenski Straži« dajalo na leto znatne svote.

Primerne pisarniške prostore išče v sredini Ljubljane »Slovenska Straža«. Potrebuje dve sobi: eno veliko in eno manjšo ter suho skladišče. Blagohotne ponudbe na »Slovensko Stražo«.

Slovinci, vsi na krov! Pač nekaj posebnega mora biti ta mali slovenski narod! Pač nekaj posebnega mora biti jezik, ki ga govori ta narod, nekaj posebnega mora biti njega sege in navade! Kako naj bi si mogli drugače razlagati nabiranje onih ogromnih svot med Nemci, s katerimi hočejo vzeti našemu narodu jezik, s katerimi bi ga hoteli potujčiti? Na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem hoče potujčiti Nemec s pomočjo stotisočakov slovenske zemljo, na Primorskem pa zbira Lah tisočake, da nam odtuje našo deco. Da tudi Lah ne zaostajajo za Nemci, dokazujejo nam ogromne svote, ki jih nabirajo vsako leto v ta namen. Letos je imela »Lega Nazionale« svoj letni občni zbor v Gorici. 422.286 K 59 vin. nabrala je v enem letu! Primorski Lah sami so nabrali 212.202 K 26 v., tirolski 97.943 K 51 vin. in okrog 10.000 dalmatinskih Lahov kar 112.202 K 82 v. Za poitalijančevanje samo slovenskih otrok potrosila je »Lega Nazionale« 167.567 K 79 vin.! Slovenci, kedar se približamo mi z nabiranjem za »Slovensko Stražo« tem ogromnim svotom? In vendar je naša sveta dolžnost, da se postavimo vsi v bran proti ptujemu navalu, da rešimo našo kri iz krempeljev tujca, da ohranimo našo deco zvesto narodu in veri naših pradedov. Tu ne pomaga več javkanje, češ, mi smo ubožen narod. Srdit naskok ptujca na našo sveto zemljo zahteva od nas največje požrtvovalnosti. Vsakdo izmed nas naj bo član »Slovenske Straže«, vsakdo izmed nas naj nabira darove, da se bomo mogli uspešno postaviti v bran! Nemški in laški požrtvovalnosti postavimo nasproti slovensko!

Podružnica naše »Slovenske Straže«! Narodnoobrambni odsek kot podružnico »Slovenske Straže« si je preteklo nedeljo ustanovila »Dekliška zveza« v Loškem potoku. Predaval je g. Škulj: »Slovenska zemlja nekdanj in sedaj in boji za našo domovino.« Po govoru se je vpisalo 40 deklet in žen kot redne članice »Slovenske Straže«. Odsek ima lasten odbor, ki bo nabiral poleg članov in prispevkov tudi knjige in znamenje in sprosah narodno-obrambenega dela. Slovenska dekleta so se prva izkazala pri praktičnem delu za narodno obrambo in stopila na čelo »Straže« s podružnico. Bog živi! Drugi pa posnemajte!

Narodni koleki v korist »Slovenski Straži« se naročajo edino le v pisarni »Slovenske Straže«, Katoliška tiskarna, II. nadstropje, Ljubljana. Trgovinam daje se 20 odstotkov provizije, toda kolek se pošlje samo onim, ki z narodno vred pošljejo tudi denar. Vsakdo naj izrecno dodá, kakšno vrsto koleka želi. Doslej sta v prodaji koleka: Slovenska zemlja (po 2 vin.) in Einspielerjev kolek (po 2 vin.). Nove tri koleke ravno kar izvršuje »Katoliška tiskarna«.

Za »Slovensko Stražo« darovali so trije somišljeniki pri Sv. Ivanu 5 kron 40 vin. mesto brzovjavke na občni zbor »Slov. Straže«. — Ta denar je naložen na hranilno knjižico št. 522 »Ljudske hranilnice in posojilnice za tržaško občino pri Sv. Ivanu pri Trstu«. — Dne 17. maja zložili so v isti namen duhovniki na sestanku »Sodalitatis« 30 kron, ki so naložene v poduradu imenovane hranilnice v Trstu na hranilno knjižico št. 426. V obeh uradih te hranilnice nabiramo darove za »Slovensko Stražo« v nabiralnika. Ko bosta polna, preštejemo, naložimo denar v knjižici in priobčimo svoto. Člani za pristop k podružnicam »Slovenske Straže« se že pridno oglašajo v Trstu in tržaški okolici. Dne 10. julija stopimo na dan!

Slovenski akademiki in »Slovenska Straža«. Za proučevanje češkega narodno obrambnega dela se ustanovi v slovenskem kat. akad. društvu »Dan« v Pragi poseben odsek, ki bo v stalni zvezi s »Slovensko Stražo«. V slov. kat. akad. društvu »Danica« na Dunaju in v slov. akad. društvu »Zarja« v Gradcu krepko delujeta narodno obrambna odseka.

Za »Slovensko Stražo« v Trstu. Merodajne osebe sklenile so na sestanku, da se ustanovi za sedaj za Trst in okolico ena moška in ena ženska podružnica »Slov. Straže«. Ako bi se ti dve podružnici dobro razvijali, ustanovile bi se potem po večjih krajih okolice nove podružnice. Dasi treba ukloniti se sklepom večine, vendar smo prepričanja, da bi uspevali samo v mestu Trstu dve podružnici in sicer moška in ženska in da bi imela tudi okolica lahko v vsaki župniji svojo podružnico zase. Kaj ni mogoče dobiti v vsaki župniji po 20 članov? Nima li vsak duhovnik toliko vpliva, da bi jih pridobil? V takih malih podružnicah razdeljeno bi bilo pobiranje članarine in darov po vseh vaseh, v vsakem okraju bi bile marljive mravlje nabiralke, v veliki podružnici bi se pa nasprotno vsak za našal le na drugega, a sam bi ne storil ničesar. Zato pa rodoljubi, komur je mar, da bo vse slovensko ljudstvo združeno v »Slovenski Straži«, opustite predsodke in pogumno na delo, saj le pogumnega je bodočnost. Naj ne bo v tržaški okolici župnije, ki bi ne imela svoje podružnice »Slovenske Straže«. Le na ta način nam bo mogoče na najslavesnejši način proslaviti 10. julij. Na delo — vsi!

Nabiralniki za »Slovensko Stražo«. V pisarni »Gospodarske Zveze« v Trstu postavili so nabiralnik za »Slovensko Stražo«, kakor tudi v prodajalnici katoliškega tiskovnega društva. Ker pa nimamo za ta namen še pravih nabiralnikov, porabili smo v to »šparovčke«. — Tako naj delajo somišljeniki povsod. Vinar k vinarju naraste do kronice, več kronic do stotaka, ali kakor že pravi pregovor: Zrno do zrna pogača, kamen do kamena palača!

Slovenske molitvenike in druge slovenske knjige pošiljajte naši pisarni. Dobili smo z najskrajnejših točk slovenske meje novih prošenj za slovenske molitvenike in slovenske knjige. Pomagajte!

Slovenski hišni napisi. Gospod urednik! Prehodil sem že nekaj krajev po Koroškem, Štajerskem in drugod. Lepih je veliko bilo. Pa odkrito povedano, noben v enem oziru ni napravil name tako dobrega vtisa kakor vrla Brnca — zaradi svojih slovenskih napisov na hišah. Ta vas stoji v Zilski dolini, o kateri hočejo prerokovati, da bo v 50 letih nemška (česar pa še nismo brali v zvezdah); stoji blizu »nemškega« Beljaka, ki kar z odprtim žrelom na njo preži; in v tej vasi vidite lepe slovenske napise kakor: Zvižgovc, Krofič, Straml, Župnišče itd. z velikimi črkami, tako da jih nemčurji, če bi se tudi v najhujšem diru mimo vozili, ne bi mogli spregledati! To je lepo in prav; to bi delalo čast vsaki slovenski vasi; priča nam o odkritem, trdnem in neustrašenem mišljenju in prepričanju Brnčanov, od katerih se drugi koroški Slovenci morejo marsikaj učiti. Gospod urednik! Povejte o tem bralcem in izpodbudite jih, da si tudi take napise naročijo; čeravno v napisih ni vsa narodnost, pa vendar pomagajo k povzdigi narodne zavesti. Če bi Vas kdo vprašal, kje si more to »reč« naročiti, pišite »Slovenski Straži«, ki Vam preskrbi cenene in lepe napise.

Pročitane slovenske časopise na slovensko mejo! Prosimo somišljenike, da prečitane slovenske časopise pošiljajo za sedaj v pisarno »Slovenske Straže«, Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Pisarna liste odpošilja na slovensko mejo. V kratkem napravimo na štirih krajih v Ljubljani nabiralne tržice.

Za »Slovensko Stražo«. Tržaška Marijina družba namerava sama zase ustanoviti podružnico »Slovenske Straže«.

že«. — Slovenci in Slovenke! Slovenska dekleta, ki so združena v Marijini družbi, ki morajo daleč od svojcev pri tujih družinah služiti si košček kruha, kažejo Vam, kako treba ljubiti svoj rod. Od malega plačila, ki ga prejemale za svoj znoj, hočejo žrtvovati na oltar domovine tudi one. In kdo izmed nas naj bi jih ne posnemal, kdo izmed nas naj bi se jim ne pridružil v njih ljubezni do naše svete zemlje?

Slovensko kat. izobraževalno društvo »Kres« v Gradcu. Ko se je lansko pomlad prej krščansko izobraževalno društvo »Domovina« vsled izdajstva takratnega odbora spremenilo v liberalno, so izstopili katoliško misleči člani in začeli s pripravi za novo odločno katoliško izobraževalno organizacijo. Izprva so se shajali v prostorih kat. akad. društva »Zarja«, toda že po šestih tednih so bila pripravljavana dela končana in na kresno nedeljo, dne 27. rožnika leta 1909, se je ustanovilo slovensko katoliško izobraževalno društvo »Kres«. Z velikim veseljem je sprejelo slovensko katoliško ljudstvo to novico. Številne brzovjavke in pisma so prihajale na »Kres«, vse z željo, naj novo, mlado društvo napreduje in raste ter združi v sebi cvet graškega slovenstva. Zelje naših dragih rojakov v domovini niso ostale neizpolnjene. Društvo je delalo na tihem in brez hrupa, a tem bolj vztrajno. Premagalo je velike težkoče in danes lahko s ponosom trdimo, da spada »Kres« med najboljša društva naše Slovenske krščansko-socialne zveze. Svoje resne prostore ima »Kres« v Pestalozzistraße 63 (pritličje). Ob ustanovitvi je štel »Kres« 34 društvenikov, danes pa znaša število rednih društvenikov 125. Že te številke kažejo, da so Kresjanci in Kresjani vztrajni agitatorji in delavni člani. Se bolj pa kaže njihovo gorečnost notranje društveno življenje. Društveni mešani pevski zbor je pod vodstvom gosp. Al. Juvana dosegel že lepih uspehov. Snuje se pa tudi moški zbor, ki nastopi že pri prihodnji veselici. Na svečnico je priredil »Kres« društveni zabavni večer s petjem, godbo in šaljivim prizorom v prostorih restavracije »Zur großen Bierquelle«. Udeležilo se ga je nad 160 društvenikov in po njih vpejanih gostov. Dne 6. sušca smo pa priredili v društvenih prostorih tombolo. Udeležilo se je je toliko članov, da so bili obširni prostori natlačeno polni. Tudi gmetni dobiček je bil lep. — Za izobrazbo je skrbela poleg časopisov, ki jih prihaja v društvo 15, tudi knjižnica »Slovenske dijaške zveze«. Šteje 160 knjig in se vedno izpopolnjuje. Ima le izbrana dela, ki jih člani z veseljem prebirajo. Predavanj je bilo v zimski dobi 14. Predavali so gg.: dr. Zdešar, dr. Korošec, župnik F. S. Gomišek in katoliški akademiki »Zarjanci«. Ob nedeljah popoldne po kosilu se vrše mladeniški sestanki, kjer se obravnavajo razna kulturna, socialna in znanstveno-politična vprašanja. »Čebelica« je v kratkem času svojega obstanka imela okrog 1300 kron prometa. V hranilnici ima naloženih do 700 K. V minoletem mesecu so začeli člani nabirati za slovenski dom v Gradcu. Tekom treh tednov so spravili skupaj 40 K; nov dokaz njihove požrtvovalnosti. Kakor je razvidno iz kratkega poročila, »Kres« vestno izpolnjuje svojo nalogo, zbirati v svojem okrilju katoliško misleče Slovence ter skrbeti za njihovo vzgojo in omiko. Da je dosegel že tako lepih uspehov, se moramo zahvaliti požrtvovalni ljubezni, s katero so se člani oklenili društva. Zavist, nezaupanje, brezmejna častihlepnost in sebičnost, ki je večinoma vladala in še vlada po graških slovenskih društvih, v »Kresu« nima prostora. Vsi so enega duha, odbor s članicami in člani vred ima le eno pred oči: povzdigo »Kresa«, in s tem tudi povzdigo doslej tako zanemarjenega in zapuščenega slovenskega ljudstva v Gradcu. Disciplino v društvu kaže dejstvo, da ni izstopil doslej nihče, razun onih, ki so zapustili Gradec in odšli bodisi naprej proti severu, ali pa v svojo domovino. Pa tudi ti so nas ohranili v prijaznem spominu, in kar je glavno, vstopili so v ondote naše organizacije, če so le obstajale. — Ne maramo govoriti o tem, kaj ima društveni odbor še v načrtu, rečemo le: Ako bo »Kres« v bodoče tako napredoval, kakor je doslej, se mu obeta sijajna prihodnost. — »Slovenska Straža« napravi »Kresu« gledališki oder, katerega bo »Kres« od čistega dobička odplačeval.

Za krojaškega pomočnika iz Koroške prosimo mesta v Ljubljani. — »Slovenska Straža«.

Posnemanja vredno. Nek zaseben uradnik, slovenski katoliškonaroden mladenič, je porabil prvi zaslužek v to, da ga je poslal »Slovenski Straži«. Kako ima ta priprosti mladenič več smisla za narodno-obrambno delo, kakor pa marsikateri naš veliko premožnejši so-

mišljenik, ki večkrat obrne in natančno pogleda vsak belič, predno ga dá bratom v pomoč. Ta očitek ne velja samo razumništvu, ampak tudi tistim izmed kmečkega stanu, ki so dovolj imoviti, da bi lahko pogrešali nekaj grošev.

Ljudska posojilnica za Trst za »Slovensko Stražo«. Na predlog blagajnika »Ljudske hranilnice in posojilnice za Trst pri Sv. Ivanu« sklenil je odbor, da opremi hranilnica vsa pisma z obrambnim kolekom. Slovenci, posnemajte svetoivansko hranilnico! **Naj ne bo nobene naše hranilnice, ki bi tega tudi ne storila!**

Proti slovenskim delavcem v Gradcu. Graški občinski svet se je v seji dne 25. maja bavil z nastavljanjem slovenskih delavcev in uslužbencev pri mestnih zavodih in podjetjih. Občinski svetnik vitez Artens je poročal, da se odslej ne sprejme nobenega slovenskega delavca in uslužbenca v mestno službo. Pri mestni klavnicu so se zadnji čas odpustili razun enega vsi slovenski nastavljenici. Poročevalec je rekel: »Slovenski delavci so sicer izredno pridni, a ker navadno nočejo zatajiti svojega materinega jezika, jih ne moremo več sprejemati.« Po Gradcu se širi tudi neka okrožnica, ki poziva graške Nemce, naj odpuste vse slovenske uslužbence. Kje je neki državni pravdnik? Ali ni to naravnost bojkot? Sicer pa slični pozivi malo pomagajo Nemcem, ker so slovenski uslužbenci pridnejši od nemških.

Za češke izseljence je ustanovljena posebna banka Bohemija, ki lepo napreduje. Otvorila je oddelek za blago, potrebno izseljencem; uredila je izvažanje čeških knjig v Ameriko; sedaj izvede tudi po svojem zastopu v Novem Jorku zasebno štetje ameriških Čehov.

Mladina in narodna obramba. Na občem zboru »Südmärke« v Lincu je bivši nemški minister dr. Schreiner povdarjal v svojem govoru važnost sodelovanja mladine pri obrambnem delu. »V mladini je naša moč, naše upanje, naše zagotovilo in — če Bog dá — naša zmaga.« Tako govori nemški poslanec o nemški mladini. Sedaj, ko se je usta-

novila »Slovenska Straža«, se mora tudi naša slovenska mladina z vsemi močmi vreči na narodno-obrambno delo. Nabirati mora doneskov za S. S., delovati mora z vsemi svojimi močmi v podružnicah S. S., ji pridobivati udov in sploh zabraniti in paralizirati škodljivo delo naših nasprotnikov. Akademikna mladina, fantje in dekleta v mladinskih zvezah, vsak posameznik, vsi moramo pomagati reševati naše obmejne brate. Torej mladina na plan!

Kdor se še ni zavaroval za življenje, naj počaka, da dobi navodila od »Slovenske Straže«!

Rabljenih poštinih znamk je doslej nabranih za »Slovensko Stražo« 291.072. Nabirajte jih povsod in pošiljajte jih na naslov Lavoslav Puhar, tipograf v Ljubljani.

Tudi čokoladni papir pošiljajte na naslov: Lavoslav Puhar, tipograf v Ljubljani.

»Narodni Jednota pro vychodni Moravu v Olomouci« praznuje letos četrstoletje svojega obstoja. Ob tej priliki porabijo Čehi na Moravskem cel mesec junij za nabiranje v korist temu odličnemu češkemu narodnoobrambnemu društvu.

Za drugi milijon kron češkemu šolskemu društvu »Ustředni Matice Školska« je doslej zbranih 74.728 K 50 vin. Mnogo darujejo posebno razna češka podjetja. Slovenska podjetja — posnemajte Čeha!

»Minderwertige Natiöhen«. »Südmärke« je prosila zopet v finančnem ministertvu za dovolitev brezplačne loterije, čije čisti dobiček bi se porabil v germanizacijske svrhe. Finančnemu ministertvu se je pojasnilo od slovenske strani, kake cilje zasledujejo »dobrodne« loterije »Südmärkine« — in akt še ni rešen. Vsled tega psuje ogorčeno dunajski vsenemški dnevnik na »minderwertige Natiöhen«, ki pa — branijo samo svojo kožo. V ostalem pa se nič ne razburjamo zaradi te nemške psovke: skušnja uči, da imajo Slovenci najmanj desetkrat več soli v glavi kot znano neumni nemški krofači. Kar je pa pametnejših ljudi med spodnještajerskimi, koroškimi in dunajskimi Nemci, so pa vsi rojeni — Slovani.

»Ne pljuvajte v grob svojemu staremu očetu!« Tako je dejal Nemec dr. Mulli v Rogaški Slatini nemčurju Stoinscheggu, ko je nekoč prav grdo žalil in napadal Slovence. Te besede veljajo tudi za vse druge, ki se, sicer rojeni Slovenci, štulijo med Nemce in mislijo, da z zabavljanjem proti rodnim bratom pokažejo svojo oliko.

Prihodnja številka »Narodno-obrambnega Vestnika« izide v torek 28. t. m. pred praznikom Sv. Petra in Pavla. Prosimo za rokopiše zadnji čas do petka 24. t. m. Sodelujte s članki, noticami in nasveti!

Deset zapovedi o ljudskem štetju za obmejne Slovence.

1. Priglasite se edino le k svojemu materinemu jeziku slovenskemu!
 2. Ne prijavite nemščine ali laščine za svoj občevalni jezik!
 3. Skrbite, da se vsa tvoja rodovina priglasite k slovenskemu jeziku!
 4. Spoštujte jezik svojega slovenskega očeta in svoje slovenske matere, da ne postaneš izdajalec svoje krvi in svojega naroda!
 5. Ne ponemči in ne poitalijanči se!
 6. Ne odtuji se svojemu slovenskemu narodu!
 7. Ne pustite, da ukradejo tvoje otroke tebi in tvojemu narodu!
 8. Ne pričaj po krivem, da je tvoj občevalni jezik nemški ali laški!
 9. Ne daj se pregovoriti sladkim obljubam in ne prikrivaj svoje slovenske narodnosti!
 10. Tudi se ne daj zastrašiti, če na tebe vplivajo in ti grozijo, in ne daj se podkupiti z denarjem!
- Imejte to vedno v mislih in na jeziku, posebno pa letos, ko bodo šteli prebivalstvo vaših krajev! Slovenci, pokažite tedaj za vselej, da se ne daste izpodrinuti z zemlje vaših očetov in da prebiva tod od nekdanj slovenski rod, ki zahteva zase enakih pravic!**

Shod obmejnih Slovenk.

Pri Sv. Križu nad Mariborom se je vršil v nedeljo, dne 22. maja krasen in

veličasten shod obmejnih slovenskih mladenk. Sv. Križ je poleg St. Ilja ena najpomembnejših slovenskih obmejnih postojank na severni strani Maribora. Na stotine vrlih deklet se je zbralo ta dan na prijazni visočini pri Sv. Križu. Vsaka obmejna župnija je bila zelo častno zastopana. Dasiravno je bilo zelo slabo vreme, vendar nič ni zadrževalo vrle naše mladenke, da ne bi šle manifestirati za svoje krščanske in narodne ideje.

Čudili smo se, ko smo videli nastopati mladenke iz najsevernejših naših obmejnih župnij, ki so v svojih govorih dale duška svojim versko-narodnim čutilom. Pomembno je posebno to, da ti govori niso bili polni praznih in puhlih fraz, kakor jih navadno prodajajo liberalni otrobovezarji, ampak iz teh govorov smo slišali nove sveže misli. Škoda le, da nas je siloviti vihar zalotil pred koncem zborovanja in marsikatera govornica ni prišla do besede. Izostati je morala vsled tega tudi gledališka predstava. Mesto te pa so se vrstile milodoneče slovenske pesmice. Ko se je nebo nekoliko razvedrilo, smo zborovali naprej. Domači g. župnik in predsednica zborovanja sta se primerno zahvalila vsem zborovalkam in vsem tistim, ki so pripomogli h krasnemu uspehu.

Potem smo se podali v cerkev, da se zopet poklonimo pred odhodom Mariji. Sklepni govor v cerkvi je imel dr. Kovačič.

Ta shod ne bo ostal brez dobrih posledic za obmejno Slovenstvo. Vrla dekleta bodo širila po obmejnih župnijah in občinah narodno in krščansko zavest ter bodo nekoč kot navdušene Slovenke gospodinjele v narodno mladinah obmejnih krajih, spreobračale može v odločne Slovence. Kot matere pa bodo svoji deci vcepljale zlate nauke krščanskega prepričanja in ljubezni do milega slovenskega jezika. Ne bodimo preveliki pesimisti. Če vzbudimo naše ženstvo ob meji k narodni zavesti, še obmejno Slovenstvo ni popolnoma izgubljeno! Storili smo s tem zgodovinsko delo, kajti neprecenljiv zaklad, ki je vreden več kot vse šulvereinske in südmärkino zlato — je odločna, zavedna, narod ljubeča slovenska žena!

Zahtevajte samo eikorijo z ovitkom
**v korist obmejn-
nim Slovincem!**

**Vsaka naša gospodinja naj
zahteva to eikorijo!**

Opozarjajte na eikorijo s trobojnim ovitkom in napisom „V korist obmejnim Slovincem“ ki je izborni izdelek Kolinske tovarne v Ljubljani.

Zahtevajte in rabite povsod edino le vžigalice v korist obmejnim Slovincem!

Vzajemna zavarovalnica

se priporoča kot

edina domača zavarovalnica.

PODJETNIŠTVO JOS. LONČARIČ

priporoča slav. občinstvu, okraj. cestnim odbo-
rom, županstvom napravo in zgradbo vodo-
vodov in hišnih vodovodnih instalacij, na-
pravo cest i. t. d. Tehnična predela, načrte,
projekte izdeluje pod zelo pulantnimi cenami

Ljubljana, Streliška ulica 27

Ustanovljeno leta 1862. - - Telefon interurban št. 284.

Pozor! Priporočam preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo ogromno zalogo umetno izdelanih **Pozor!**

nagrobni spomenikov

iz črnega, zelenega granita, labradorja in belega kararskega, kraškega in več drugih marmorjev; prevzamem in v popolno zadovoljnost izvršujem vsa umetna cerkuena in slavininska dela. Preskrbujem slike za na spomenike po jako nizki ceni. Imam v zalogi nagrobne okvire.

Ker delujem brez potnika ali agenta, prodajam nagrobne spomenike po jako nizkih cenah.

Z velespoštovanjem 710 (20-1)

IGNACIJ ČAMERNIK, kamnosek
v Ljubljani, Komenskega ulica šte. 26.

Modni salon za damske klobuke

F. Magdič, Ljubljana

priporoča svojo bogato zalogo modernih in okusnih slamnikov po zelo ugodnih in brezkonkurenčnih cenah. Naročila z dežele izvršujem z obratno pošto.

1491

Išče se dekle Vino po ceni.

poštenih staršev, ki zna šivati, nekoliko kuhati in ima veselje do postrežbe v gostilni na deželi na Gorenjskem. Nastop službe lahko takoj po dogovoru. — Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

1577

Pozor kolesarji!

Mesto K 110 — samo po K 80 —, z „Torpedo“ prostim tekom po K 95 — prodajam za reklamo nova prvovrstna „štajerska graška kolesa“. Modeli 1910 z triletnim jantvom, sveže, močne pneumatike po K 5 —, 6 —, 7 —; cevi po K 3-50, 4 —, 5 —. Vse potrebščine, popraviljanja, emajliranje in ponikanje po ceni! Pošilja se po povzetju. Obroki izključeni! Cenik zastoj in franko!

Tovarniška zaloga vožnih koles in šivalnih strojev
A. Weissberg, Dunaj II.
Untere Donaustrasse 23 — III.

512

Sukneno in moderno blago za moške obleke
v največji izbiri priporoča po ugodni ceni

R. Miklauc

Ljubljana, Stritarjeva (Spitalska) ulica 5.
Obstoj trdke čez 40 let!

Lepa enonadstropna hiša,

primerna za pekarijo, gostilno ali vsako drugo obrt blizu postaje v Ricmanjih pri Trstu, se ugodno proda.

Popraša se pri **J. Grobelniku** v Ljubljani, Pred škofijo. 1544 3-1

Stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje in drugih pritliklin v III. nadstropju se odda s 1. avgustom. Obenem se odda mesečna soba. Več se poizve Židovska ulica šte. 1, I. nadstropje. 1597

Okusite pivo iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah

Je izborno, na plzenjski način varjeno.

1592

Zaloga v Ljubljani:
V. H. Rohrmann.

ZALOGE:

Postojna: Emil pl. Garzaroli;
Trnovo: Rudolf Valenčič;
Reka-Sušak: Ante Sablich;
Trst: Schmidt & Pelosi;
— Pulj: Lacko Križ. —

Poskusite pa se boste prepričali, da je najboljša in najuspešnejša sredstvo proti vsakovrstni golazni in mrčesu

Buhačev prah

Ivana Plenkovića iz Jelse, Dalmacija,

ki je bil nagrajen s prvimi odlikami na velikih svetovnih razstavah, kot: Grand prix Pariz 1900, častna diploma z zlato medaljo v Kielu 1894, diploma zlate svetinje na Dunaju 1894, diploma zlate svetinje v Trstu 1898, diploma velike svetinje v Pragi 1896, diploma z veliko svetinjo v Zagrebu 1891. itd.

1325

Dr. Edvard Šerko

bivši sekundarij deželne bolnice v Ljubljani, naznanja slav. občinstvu, da se je

1608 1-1

naselil na Vranskem

in da ordinira tam od dne 1. junija t. l. dalje.

PRODAM

radi prenapolnjene zaloge veliko množino brezhibnih 5 do 10 metrov dolgih, modernih

ostankov cetira, kretona, delena, platna itd.

20 metrov K 12, • • 40 metrov K 23

franko po poštnem povzetju. — Prepričali se bode, da pošiljam le najboljše blago in da bode vsakdo zadovoljen.

1584

Češka tkalnica

M. STEHLIKOVA, Nachod, Češka.

Oklic.

Iz konkurza Franceta Lubšine v Trebnjem se proda zaloga raznovrstnega manufakturnega blaga, železnine, usnja, špecerije, prodajalniška in hišna oprava v cenilni vrednosti 12.770 K 22 h najboljšemu ponudniku.

Cenilni zapisnik je na vpogled pri sodnji in podpisanem upravitelju v Trebnjem. Zalogo blaga je mogoče ogledati

od 2. do 9. junija 1910

v prodajalni v Trebnjem. Ponudbe je staviti pismeno

do 10. junija 1910

na naslov upravitelja dr. Andreja Kuharja c. kr. notarja v Trebnjem ter priložiti 10% cenilne vrednosti kot vadij v državnih papirjih ali vložnih knjižicah kakega kranjskega hranilnega zavoda ali banke.

Blago in opravo se odda najboljšemu ponudniku, ki ima izkupilo do dne 27. junija 1910 poravnati v roke dr. Andreja Kuharja s 6% obrestmi od dneva sprejete ponudbe.

Zdražitelj mora do dne 28. junija 1910 blago in opravo iz prodajalne in stranskih prostorov proč spraviti ali se s posestnikom hiše sporazumeti, poprej pa vse izkupilo poravnati, sicer zapade ves vadij v korist konkurzne mase in je zdražitelj odgovoren s svojim ostalim premoženjem za vso škodo in primanjkljaj, ki nastane vsled nove dražbe.

Upravitelj si sporazumno z upniškim odborom pridrži pravico do 11. junija 1910 sprejeti najvišjo ponudbo ali zavrniti.

Dr. Andrej Kuhar, s. r.
upravitelj konkurzne mase.

1581

Otvoritev zdraviliške restavracije

≡ **Kopališče Kamnik, Kranjsko.** ≡

1595

Najtopleje se zahvaljujoč za naklonjeno mi zaupanje in številni obisk v gostilni **Rode v Kamniku**, si dovoljujem vljudno naznaniti, da bom

≡ **jutri, v nedeljo dne 5. junija 1910** ≡

zopet otvoril zdraviliško restavracijo

katero sem oskrboval že tekom dveh poletij, in prosim tem počtom slavno p. n. občinstvo, naj mi izvoli tudi letos ohraniti svojo naklonjenost. Zagotavljam, da se bom vsak čas potrudil, zadovoljiti vse p. n. goste, ker bom skrbel za najskrbnejšo in dobro kuhinjo, pristno dobro pijačo po kulantnih cenah in točno postrežbo. Posebej se priporočam gospodom hribolazcem in izletnikom.

Velespoštovanjem

Ferd. Michl, restavrater, Kopališče Kamnik.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu in svojim cenj. odjemalcem, da 8. junija t. l. preselim svojo semensko trgovino in cvetlični salon iz Šelenburgove ulice št. 5 v lastno hišo Vrtača (Bleiweisova cesta št. 1) in jo bodem vodil tudi še za naprej v ravno istem obsegu kakor do sedaj. Tudi se proda več prodajalniške oprave, kakor omare, ogledala iz izložbenih oken, senčna plahta s celo masinerijo in več drugega blaga, nadalje tudi ena omara za led še dobro ohranjena, vse pod polovico vrednosti. Ogleda se lahko vsak dan v prodajalni Šelenburgova ulica št. 5. Z odličnim velespoštovanjem

1504

ALOJZIJ KORSIKA.

IZPELJAVA
vseh poslovnih transakcij. - Izdajanje čekov, nakaznic in **KREDITNIH PISEM**
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIV. MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA
MERCUR OSREDNJA MENJALNICA:
DUNAJ I., WOLLZEILE 1.
Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablitz, N. Graslitz, Krakov, Litomerice, Moravski Zumberg, Müdling, Novi Jidin, Pizen, Praga, Liberec, Dunajsko Novomesto, Cvitava.

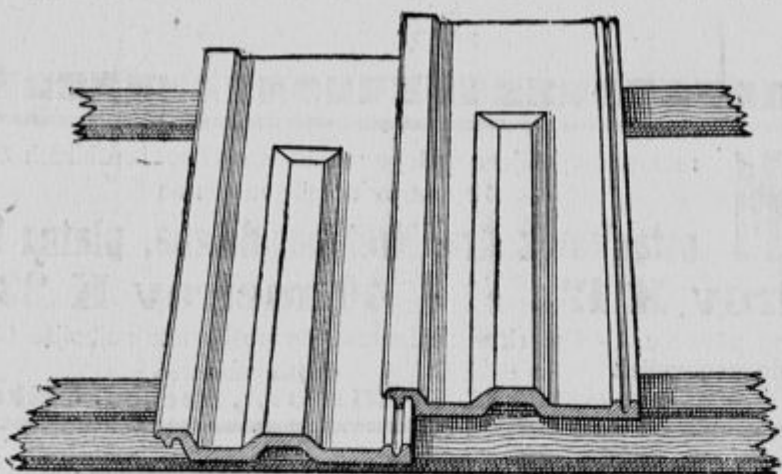
NAKUP IN PRODAJA
vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk l. t. d., l. t. d.
Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko.

**Cementne
cevi v vseh
dimenzijah,
barvaste
plošče itd.**

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp.

v Ljubljani.

**Stopnice,
balkoni,
spomeniki,
staubeni
okraski itd.**

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov ponudi v vsaki poljubni množini **patent. dvojno zarezani**

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

480

Brez odprtin navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Spretni zastopniki se iščejo.

Najstarejša slovenska tiskarna te stroke.
Obstoji že nad 38 let.

Ana Hofbauer

imejateljica zaloge cerkvene obleke in orodja
Ljubljana, Wolfove ul. 4

si usoja javiti preč duhovščini ter sl. občinstvu,
da izdeluje natančno po naročilu in predpisih
vsakovrstne bandere, baldahine, plašče,
kazule, pluvijale, dalmatike, velume,
albe, koretije, prte itd. itd., sploh vse
kar se rabi v cerkvi pri službi božji.
Izdeluje se vse ročno, solidno, pošteno ter
po najnižjih cenah, ter se prevzemajo tudi
naročila na vezenje, prenavljanje stare
obleke ter sploh vsa popravila.

Zagotavljajo hitro in najpoštenjše postrežbo, prosijo, da se pri
2403 naročilih izvoli ozirati na prvo domačo tiskarno, 26-1

Za slabokrone in prebolele :
je zdravniško priporočano
črno dalmatinsko vino
najboljše sredstvo
4 steklenice (5 kg) franko K 4-
B. R. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Pristno brnsko blago

za pomladansko in poletno sezono 1910.

Kupon
3-10 metr. dolg,
za kompletno
moško obleko

1 kupon 7 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 12 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 18 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko K 20-
tudi blago za površnike, turistične obleke, svilene
kamgarni itd., pošilja po tovarniški ceni kot realna
in solidna, dobroznana.

zaloga tovarniškega sukna
Siegel-Imhof v Brnu

Vzorci zastoj in franko.

Vsled direktnega naročila blaga pri tiskarni Siegel-
Imhof iz tovarne imajo zasebniki mnogo pred-
nosti. Vsled velikega blagovnega prometa vedno
največja izbira povsem svežega blaga. Stalne,
najnižje cene. Tudi najmanjša naročila se izvrše
najsikrenejše, natančno po vzorcu. 490

Hotel Liburnija

(Narodni dom v Voloskem)

Edini popolno slovenski hotel v zdravi-
lišču Opatija, stoji ob državni cesti v bli-
žini postaje električne železnice. Oskrbljen
je z vodovodom in električno razsvetljavo.
Sobe imajo krasen razgled na morje. V
hotelu se nahaja restavracija z izvrstno
kuhinja. Točijo se znamenita istrska in
dalmatinska vina. Cene zmerne. Priporoča se

Marija Medved, najemnica.

Se nekaj let davka prosta

hiša

s travniki, velikim dvoriščem, vratom in dobro idočo
trgovino na najživahnejšem mestu v Ljubljani se
proda. V njej se lahko vrši poljubna ali tudi več
obrta. Proda se pod ugodnimi pogoji. Vprašanja
na upravo lista. 1591 5-1

Za stalno delo sprejem

2 krojaška pomočnika

Andrej Kržišnik, krojaški mojster v
Železnikih šte. 2. 1596 6-1

Največjo zalogo klavirjev in harmonijev

ima edina narodna tiskarna

Anton Breznik

učitelj „Glasbene Matice“ in
zapriseženi strokovnjak

v Ljubljani, Gradišče št. 11.

Popravila in uglaševanja najceneje.

Prodaja na najmanjše obroke. -- Jamstvo 10 let.

**Proda se v Karlovcu, radi
smrti v obitelji 25 let obsto-
ječa, vrlo idoča**

velika špecerijska trgovina

**z velikim letnim prometom
en gros in en detail, z vsemi
špecerijskimi predmeti.**

Poznana je ne samo v mestu,
nego v celi okolici.

Trgovina se nahaja v lastni hiši
z vrlo prikladnim, moderno urejenim
velikim skladiščem in ostalimi pro-
stori v hiši.

Pobližje informacije daje uprava
tega lista. 1585 5-1

Prvo kranjsko podjetje za izvrševanje umet- nega vezenja in trgovina z vezninami.

Slavnemu občinstvu vljudno javljamo, da sve otvorile s 25. majem 1910
na Starem trgu št. 20 prvo domačo ročno izdelovalnico veznin in
trgovino z vezninskimi potrebščinami, ter predtiskarijo.

Ta obrt je prva v Ljubljani, kjer se bodo izvrševala vsa naročila doma,
ter jamči za fino okusno in ceno izvršitev najina dolgoletna izkušnost v
tej stroki. 1507 (3-1)

Priporoča se slavnim župnijskim uradom v iz-
delovanje vseh cerkvenih paramentov, slavnim
društvom v izdelovanje zastav, trakov itd., kakor
tudi slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstnega
vezenja.

Z nakazom na najino prodajalno vsakovrstnih vez-
ninskih potrebščin, prosive blagohotnega obiska in
cenjenih naročil ter bilježiva z zagotovilom cene in
točne postrežbe.

Z velespoštovanjem

Josipina Repše in Ivana Jeršek.

Ljubljana, 25. maja 1910.

Solidne cene.

Točna postrežba.

**Kamnoseški izdelki iz marmorja za
cerkvene in pohištvene oprave, spo-
miniki iz marmorja, granita ali sij-
nita, apno živo in ugašeno se dobi pri**

Alojziju Vodniku

kamenarskem mojstru

:: Ljubljana ::

Kolodvorska

::: ulica :::

Daje po

4¹/₂ 0/0

UZAJEMNO PODPORNO DRUŠTVO V LJUBLJANI

KONGRESNI TRG 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom KONGRESNI TRG 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje **po 4¹/₂ 0/0** brez odbitka, tako, da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 K
12. ure dopoldne in jih obrestuje čistih 4 K 50 v na leto. Rent. davek plačuje društvo samo. Druge hra-
nilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Daje tudi svojim članom **predjme** na osebni
kredit, vračljive v 7¹/₂ letih (90 mesecih ali 390 tednih) v tedenskih, ozir. mesečnih obrokih, kakor tudi posojila na zadolžnice in menice

Dr. Fr. Dolšak l. r.,
zdravnik v Ljubljani, podpredsednik.

Prelat A. Kalan l. r.,
predsednik.

Kanonik I. Sušnik l. r.,
podpredsednik.